

శ్రీమద్భగవద్గీతా పారాయణ - తృతీయోఽధ్యాయః

ఓం శ్రీ పరమాత్మనే నమః

అథ తృతీయోఽధ్యాయః

కర్మయోగః

అర్జున ఉవాచ

జ్యాయసీ చేత్కర్మణస్తే మతా బుద్ధిర్జనార్దన ।

తత్కిం కర్మణి ఘోరే మాం నియోజయసి కేశవ ॥1॥

వ్యామిశ్రేణేవ వాక్యేన బుద్ధిం మోహయసీవ మే ।

తదేకం వద నిశ్చిత్వ యేన శ్రేయోఽహమాప్నూయామ్ ॥2॥

శ్రీ భగవానువాచ

లోకేఽస్మిన్ద్వివిధా నిష్ఠా పురా ప్రోక్తా మయాఽనఘ ।

జ్ఞానయోగేన సాంఖ్యానాం కర్మయోగేన యోగినామ్ ॥3॥

న కర్మణామనారంభాత్ నైష్కర్మ్యం పురుషోఽశ్నుతే ।

న చ సన్న్యసనాదేవ సిద్ధిం సమధిగచ్ఛతి ॥4॥

న హి కశ్చిత్తణమపి జాతు తిష్ఠత్యకర్మకృత్ ।

కార్యతే హ్యవశః కర్మ సర్వః ప్రకృతిజైర్గుణైః ॥5॥

కర్మేంద్రియాణి సంయమ్య య ఆస్తే మనసా స్మరన్ |
ఇంద్రియార్థాన్విమూఢాత్మా మిథ్యాచారః స ఉచ్యతే ||6||

యస్త్వింద్రియాణి మనసా నియమ్యారభతేఽర్జున |
కర్మేంద్రియైః కర్మయోగం అసక్తః స విశిష్యతే ||7||

నియతం కురు కర్మ త్వం కర్మ జ్యాయో హ్యకర్మణః |
శరీరయాత్రాఽపి చ తే న ప్రసిద్ధ్యేదకర్మణః ||8||

యజ్ఞార్థాత్కర్మణోఽన్యత్ర లోకోఽయం కర్మబంధనః |
తదర్థం కర్మ కౌంతేయ ముక్తసంగః సమాచర ||9||

సహయజ్ఞాః ప్రజాః సృష్ట్యా పురోవాచ ప్రజాపతిః |
అనేన ప్రసవిష్యధ్వం ఏష వోఽస్త్విష్టకామధుక్ ||10||

దేవాన్భావయతాఽనేన తే దేవా భావయంతు వః |
పరస్పరం భావయంతః శ్రేయః పరమవాప్స్యథ ||11||

ఇష్టాన్సోగాన్షి వో దేవాః దాస్యంతే యజ్ఞభావితాః |
తైర్గతానప్రదాయైభ్యః యో భుంక్తే స్తేన ఏవ సః ||12||

యజ్ఞశిష్టాశినః సంతః ముచ్యంతే సర్వకిల్బిషైః ।
భుంజతే తే త్వఘం పాపాః యే పచంత్యాత్మకారణాత్ ॥13॥

అన్నాద్భవంతి భూతాని పర్జన్యాదన్నసంభవః ।
యజ్ఞాద్భవతి పర్జన్యః యజ్ఞః కర్మసముద్భవః ॥14॥

కర్మ బ్రహ్మాద్భవం విద్ధి బ్రహ్మాక్షరసముద్భవమ్ ।
తస్మాత్సర్వగతం బ్రహ్మ నిత్యం యజ్ఞే ప్రతిష్ఠితమ్ ॥15॥

ఏవం ప్రవర్తితం చక్రం నానువర్తయతీహ యః ।
అఘాయురింద్రియా రామః మోఘం పార్థ స జీవతి ॥16॥

యస్త్యాత్మరతిరేవ స్యాత్ ఆత్మతృప్తశ్చ మానవః ।
ఆత్మన్యేవ చ సంతుష్టః తస్య కార్యం న విద్యతే ॥17॥

నైవ తస్య కృతేనార్థః నాకృతేనేహ కశ్చన ।
న చాస్య సర్వభూతేషు కశ్చిదర్థవ్యపాశ్రయః ॥18॥

తస్మాదసక్తః సతతం కార్యం కర్మ సమాచర ।
అసక్తో హ్యచరన్కర్మ పరమాప్నోతి పూరుషః ॥19॥

కర్మణైవ హి సంసిద్ధిం ఆస్థితా జనకాదయః ।

లోకసంగ్రహమేవాపి సంపశ్యన్కర్తుమర్హసి ||20||

యద్యదాచరతి శ్రేష్ఠః తత్తదేవేతరో జనః |
స యత్ప్రమాణం కురుతే లోకస్తదనువర్తతే ||21||

న మే పార్థాస్తి కర్తవ్యం త్రిషు లోకేషు కించన |
నానవాప్తమవాప్తవ్యం వర్త ఏవ చ కర్మణి ||22||

యది హ్యహం న వర్తేయ జాతు కర్మణ్యతంద్రితః |
మమ వర్తానువర్తంతే మనుష్యాః పార్థ సర్వశః ||23||

ఉత్సీదేయురిమే లోకాః న కుర్యాం కర్మ చేదహమ్ |
సంకరస్య చ కర్తా స్యాం ఉపహన్యామిమాః ప్రజాః ||24||

సక్తాః కర్మణ్యవిద్వాంసః యథా కుర్వంతి భారత |
కుర్యాద్విద్వాంస్తథాఽసక్తః చికిర్షుర్లోకసంగ్రహమ్ ||25||

న బుద్ధిభేదం జనయేత్ అజ్ఞానాం కర్మసంగినామ్ |
జోషయేత్సర్వకర్మాణి విద్వాన్యుక్తః సమాచరన్ ||26||

ప్రకృతేః క్రియమాణాని గుణైః కర్మాణి సర్వశః |
అహంకారవిమూఢాత్మా కర్తాఽహమితి మన్యతే ||27||

తత్త్వవిత్తు మహాబాహో గుణకర్మవిభాగయోః ।
గుణా గుణేషు వర్తంతే ఇతి మత్వా న సజ్జతే ॥28॥

ప్రకృతేర్గుణసమూఢాః సజ్జంతే గుణకర్మసు ।
తానకృతన్నవిదో మందాన్ కృతన్నవిన్న విచాలయేత్ ॥29॥

మయి సర్వాణి కర్మాణి సన్న్యస్యాధ్యాత్మచేతసా ।
నిరాశ్చీర్నిర్మమో భూత్వా యుధ్యస్వ విగతజ్వరః ॥30॥

యే మే మతమిదం నిత్యం అనుతిష్ఠంతి మానవాః ।
శ్రద్ధావంతోఽనసూయంతః ముచ్యంతే తేఽపి కర్మభిః ॥31॥

యే త్వేతదభ్యసూయంతః నానుతిష్ఠంతి మే మతమ్ ।
సర్వజ్ఞానవిమూఢాన్తాన్ విద్ధి నష్టానచేతసః ॥32॥

సదృశం చేష్టతే స్వస్యాః ప్రకృతేర్జ్ఞానవానపి ।
ప్రకృతిం యాంతి భూతాని నిగ్రహః కిం కరిష్యతి ॥33॥

ఇంద్రియస్యేంద్రియస్యార్థే రాగద్వేషా వ్యవస్థితౌ ।
తయోర్న వశమాగచ్ఛేత్ తౌ హ్యస్య పరిపంథినౌ ॥34॥

శ్రేయాన్స్వధర్మో విగుణః పరధర్మాత్స్వనుష్ఠితాత్ |
స్వధర్మే నిధనం శ్రేయః పరధర్మో భయావహః ||35||

అర్జున ఉవాచ

అథ కేన ప్రయుక్తోఽయం పాపం చరతి పూరుషః |
అనిచ్ఛన్నపి వార్ష్ణేయ బలాదివ నియోజితః ||36||

శ్రీ భగవానువాచ

కామ ఏష క్రోధ ఏషః రజోగుణసముద్భవః |
మహాశనో మహాపాపా విద్ధ్యేనమిహ వైరిణమ్ ||37||

ధూమేనావ్రియతే వహ్నిః యథాఽఽదర్శో మలేన చ |
యథోల్పేనావృతో గర్భః తథా తేనేదమావృతమ్ ||38||

ఆవృతం జ్ఞానమేతేన జ్ఞానినో నిత్యవైరిణా |
కామరూపేణ కౌంతేయ దుష్పూరేణానలేన చ ||39||

ఇంద్రియాణి మనో బుద్ధిః అస్యాధిష్ఠానముచ్యతే |
ఏతైర్విమోహయత్యేషః జ్ఞానమావృత్య దేహినమ్ ||40||

తస్మాత్త్వమింద్రియాణ్యాదౌ నియమ్య భరతర్షభ |
పాప్మానం ప్రజహి హ్యేనం జ్ఞానవిజ్ఞాననాశనమ్ ||41||

ఇంద్రియాణి పరాణ్యాహుః ఇంద్రియేభ్యః పరం మనః ।
మనసస్సు పరాబుద్ధిః యో బుద్ధేః పరతస్సు సః ॥42॥

ఏవం బుద్ధేః పరం బుద్ధ్వా సంస్తభ్యాత్మానమాత్మనా ।
జహి శత్రుం మహాబాహో కామరూపం దురాసదమ్ ॥43॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమద్భగవద్గీతాసు ఉపనిషత్సు బ్రహ్మవిద్యాయాం
యోగశాస్త్రే శ్రీకృష్ణార్జునసంవాదే కర్మయోగో నామ తృతీయోఽధ్యాయః ॥